

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

VRIENDEN VAN DE STOLP

Boerderijen Beeldbank: www.boerderijenstichting.nl | Volg Vrienden van de Stolp ook op Facebook

NR. 104, MAART 2021

BOERDERIJNAMEN,
EEN OPNAME

STOLPEN IN DE 'STAD'
SCHAGEN

DE SNOUCK VAN
LOOSENBOERDERIJ

FOTO: CHRIS SCHAAKBERGEN

ZONDER STOLPEN ZOU NOORD-HOLLAND NOORD-HOLLAND NIET MEER ZIJN

Een bijzondere overkapping?

Al eens gedacht aan een mooie overkapping bij uw huis, in uw tuin of bedrijf? Jumbowood is specialist in maatwerkoverkappingen in iedere vorm.

Van zadeldakschuur tot woningaanbouw, van serre tot veranda voor in de tuin. Alles is mogelijk!

Bezoek onze prachtige showtuin met veel uiteenlopende overkappingen!

Graag ontvangen wij u om uw wensen in kaart te brengen en een offerte op te maken.

Wij zijn geopend op afspraak.

Jumbowood

De specialist in buitenverblijven

www.jumbowood.nl

Nijverheidsweg 7 1613 DZ Grootebroek 0228 522 444 info@jumbowood.nl

INHOUD

4. DE PIRON - DE KERS OP DE TAART	18. KIEK 54, 55 EN 56
6. WAT ZEGT DE NAAM?	21. BOEKBESPREKING
9. NIEUW! DIGITAAL STOLPENNIUWS	22. WESTFRIES WOORDENBOEK VERNIEUWD
10. STOLPEN IN DE 'STAD' SCHAGEN	24. UITSLAG STOLPENQUIZ
16. STOLPEN IN DE KUNST	27. DE SNOUCK VAN LOOSENBOERDERIJ

ALLE STOLPEN ZIJN ONS EVEN LIEF

De gemeente Beemster verwierp ons bezwaar tegen de aangekondigde sloop van een, door haarzelf als karakteristiek bestempelde, stolp aan de Wormerweg. Men vindt dat de relatief hoge herstelkosten, als gevolg van jaren achterstallig onderhoud, niet 'in redelijkheid van de eigenaar of gebruiker kunnen worden geëist'. Dit bewijst eens te meer dat stolpeigenaren met stimulerende, financiële maatregelen geholpen moeten worden om hun stolp te behouden; niet alleen voor henzelf, maar vooral in het algemeen belang. Dat is ook waar wij sterk op aansturen bij de door MOOI Noord-Holland te formuleren advisering voor nieuw stolpenbeleid van de provincie. Verder dringen wij er krachtig op aan om voor de Stolpenwaarderingskaart geen puntenbeoordeling toe te passen. Wij willen niet meewerken aan rapportcijfers voor - volgens hen - meer en minder belangrijke stolpen. Dat helpt niet bij het behoud van het stolpenbestand en bovendien: alle stolpen zijn ons even lief.

Peter van Zutphen
voorzitter

EEN PIRON, EEN PIRON, EEN PIRONNEKE ...

Tijdens het oogstfeest vorig jaar november, dat deels fysiek in de Wieringer Museumboerderij Jan Lont op Wieringen is gehouden en met name via streaming met velen van u is gedeeld, bleek de vraag over de betekenis van het woord piron een groot struikelblok. Een heel gemene strikvraag, is er achteraf wel over gezegd. Daarmee ontstond alle reden om eens een diepgaande zoektocht naar het kennelijk onbekende fenomeen piron te starten en dit in een artikel breed met de Vrienden van de Stolp te delen. Hieronder vindt u dus alles over de piron.

Wat is in hemelsnaam een piron

Een piron is een rechtopstaand element op de punt waar meerdere dakvlakken bij elkaar komen. Dus daar waar de nok van een dak met meerdere hoekkepers samenkomt, werd het rond 1900 gebruikelijk daar een broekstuk te plaatsen met daarbovenop een rechtopstaand ornament, de piron. Zo'n broekstuk heet ook wel een vorstenhoed, waarop eveneens een opstaande versiering kan worden gemonteerd. Pironnen, eveneens pinakels of dakpunten genaamd, worden van

verschillende materialen gemaakt: lood, zink, keramiek en hout. Een enkele keer trof ik er te Kolhorn eentje aan van glas. Pironnen worden nog steeds gemaakt. AGS b.v. te Dordrecht bijvoorbeeld maakt pironnen op maat in zink en lood, en keramieken exemplaren worden gemaakt en geleverd door zowel Ginjaar Kleiwaren te Leiderdorp als Beryl House Steengoed te Dronten. Ook de bekende dakpanleverancier Wienerberger maakt en levert pironnen van gebakken klei met op internet zelfs een instructiefilmpje voor zelfmontage. Pironnen zijn

meestal bol- of kegelvormig, hoewel op kastelen bijvoorbeeld de 'wildste' vormen in lood opgeld kunnen doen. Op stolpboerderijen ken ik vooral houten exemplaren, meestal uitgevoerd als een vierkant zuiltje met een platte hoed. In feite doet een piron hetzelfde als een makelaar: hij beschermt een plek waar meerdere houtconstructies bijeenkomen tegen inwateren. Kennelijk is een ruimere toepassing van de piron, in feite een sierornament, sinds de vorige eeuwwisseling (1900) in zwang geraakt en is dit soort sier links en rechts ook op stolpdaken toegepast. Zie het voorbeeld te Enkhuizen.

Een 'modern' bouwelement?

Het merendeel van de nokken van de daken van stolpboerderijen is tegen inwateren bedekt met zware nokvorsten van gebakken klei met een gesloten eindvorst als laatste in elke rij. L. Brandts Buys besteedt in De Landelijke Bouwkunst in Hollands Noorderkwartier geen enkele aandacht aan de piron, toch is op een foto op bladzijde 130 te zien dat stolp Hoogerlust aan de Jisperweg in de Beemster twee houten exemplaren op het dak heeft staan. Net als de stolpschuur aan de Zaandammerweg te Assendelft (foto blz. 256). De bouwtekening van een langhuisboerderij te Oostzaan toont overduidelijk ook een piron op het puntdak van de kapberg. In ons eigen naslagwerk 'De stolp te kijk' eveneens geen letter over de piron. Drie foto's tonen niettemin stolpen met pironnen en wel op de bladzijden 63, 109 (de windwijzer staat in feite op een piron) en 116 (op de stolpschuur). De twee pironnen op blz. 63 zijn extraordinair qua vormgeving en ik ken nog twee van zulke beauty's aan de Dorpsstraat te Nieuwe Niedorp. Het zijn extravagant vormgegeven ventilatiekanalen op de plek van een piron, hoewel je jezelf bij de exemplaren in Niedorp kunt afvragen of het geen afliuisterapparaten zijn.

Hoe modern of oud de piron is, is niet helemaal duidelijk. Op een prent uit 1706 van een stolpboerderij aan de Zeeburgerdijk bij Amsterdam van landmeter Maurits van Walraven staat op de voorgevel een grote bolvormige piron afgebeeld die een sterke overeenkomst vertoont met Atlas die de wereld draagt. Ik neem aan dat dit detail niet meer is te controleren. Maar de tekening bestaat nog en vermeldt: 'de Woning Staande op No. G', waarop verder een feest van een stolpenbedoening in een heerlijk polderlandschap.

WM

WEET U OOK EEN PIRON OP HET DAK VAN EEN STOLPBOERDERIJ?

MAAK EEN FOTO EN STUUR DEZE MET HET ONDERHAVIGE ADRES NAAR HET SECRETARIAAT. KOMEN WE ER LATER OP TERUG.

De piron van glas fungeert als vierkante lichtkoepel op het als stolp gebouwde dorpshuis te Kolhorn.

Een voorbeeld van een piron van zink op een afdichtende loodslab.

STOLPBOERDERIJNAMEN, EEN OPNAME

Tijdens het oogstfeest dat de Boerderijenstichting eind vorig jaar zowel fysiek (in klein comité) in de Wieringer Museumboerderij Jan Lont als via internet organiseerde, was de laatste vraag (vraag 20) van de hierin gehouden grote stolpenquiz een vraag naar boerderijnamen die naast Nooitgedacht, Welgelegen of Mariahoeve het vermelden waard zouden zijn. Hierop kwam een dergelijk groot aantal reacties binnen dat niet meteen gereageerd kon worden. Een selectie hieruit willen we u niet onthouden, omdat ze opmerkelijk en gevat zijn en de naam in een enkel geval meteen een vraag inhield. We gaan van Plexat naar 't Hof van Denemarken.

FOTO: JIM SCHAAAT-BERGEN

De Kaaghoeve

De eerste foto die binnenzeilde betrof de stolpboerderij De Kaaghoeve, weggemoffeld op een stil en beboomd erf in de noordoostelijke hoek van de Kaagpolder bij Schagen. Om precies te zijn aan de Hemmerweg tussen Barsingerhorn en Kreil. Volgens de aangever precies de reden voor de opgave van deze stolpnaam. Op zich niet bijzonder, maar vanwege de verscholen ligging de moeite van het noemen waard. De naam herinnert immers aan de gelijknamige polders in deze omgeving: Neskaag, Neerkaag, Oosterkaag en Schrinkkaag. De naamgeving van de stolp sluit hier naadloos bij aan. Ingezonden om aan de vergetelheid te ontrukken, luidde de motivering. Toeval of niet, maar hier bijna recht tegenover meldt Linda de naam Croceus ac Rufus, genoemd naar de gele en rode (ronde) schoorsteen op het dak van deze dubbel bevierkante stolpboerderij aan de Kreil. Uit dezelfde hoek komt de naam Landbouw en Zeevisscherij, deze hoort bij een zeer rijk geornamenteerde stolpboerderij aan de Barsingerweg (familie Blaauboer) in de Wieringerwaard. Een rechtstreekse herinnering aan het feit dat men op deze stolp destijds én boerde én viste. Op de Zuiderzee, vandaar. Vanuit de Wieringerwaard is ooit met een eigen rederij actief deelgenomen aan de walvisvangst.

Plexat?

Jeannet Appel van een boerderij zonder naam ergens aan de Westfriesedijk, komt met een wel heel opmerkelijke naam op de proppen: Plexat. Als kind fietste ze regelmatig langs deze stolpboerderij aan de Pade te Opmeer en dan vroeg ze zich af wat de deftige, Latijnse naam van deze statige stolp toch zou betekenen. Kort geleden borrelde de vraag tijdens een fiets-tocht opnieuw op: Plexat? Opeens viel het kwartje. Plexat, dat is op z'n West-Fries uitgesproken pleksat en dat betekent plek zat. Dat beaamt Jeannet als ervaringsdeskundige: op een boerderij is inderdaad plek genoeg. De heer De Visser meldt de dubbele stolp Hoogh Hout Wout te Hoogwoud aan, die door twee families De Rijcke wordt bewoond. De twee stolpen staan naast elkaar in wat heet een hoogwaardige stolpenstructuur. Bovendien bestaan beide stolpen dit jaar 350 jaar en samen dus 700. Met recht reden voor een stolpenfeestje.

Broedersbouw en Olgahoeve

Ook de naam Broedersbouw wordt ingezonden, waarbij de naam van de inzender in de janboel bij het redactieteam verloren ging, maar niet de charmante motivering. Uiteraard alom lof voor deze pracht van een stolpboerderij aan de Oostdijk in de Beemster (zie ook pagina 16 en 17) met een van romantiek overlopende naamgeving. Want, zo schrijft men, stel je nu eens voor dat deze stolp destijds daadwerkelijk door

- < Broedersbouw in de ruimte van de Beemster.
- > De Kaaghoeve huisvest een modern melkveebedrijf.
- > Wie weet meer te vertellen over de naam 't Hof van Denemarken?

broers is gebouwd. Met zulk resultaat. Via de Community meldt zich Yvonne Molenaar met de naam van de eigen stolpboerderij: Olgahoeve (Dorpsstraat, Twisk). Ze is na 15 jaar klussen en restaureren buitengewoon trots op het uiteindelijke resultaat. Een trots die zij wil doorgeven door stolpen meer onder de aandacht te brengen via haar Facebookpagina #stapelopstolpen. Yvonne wil dit initiatief graag delen en uitbreiden. Wie wil haar helpen samen meer mensen stapel op stolpen te maken? U vindt Yvonne in de Olgahoeve.

't Hof van Denemarken

Erwin en Sandra van Dijk melden zich schoorvoetend met de naam van ook hun eigen stolpboerderij aan de Gouwe te Hoogwoud. Niet dat ze deze niet mooi vinden, integendeel. Het gaat er hen om aan de weet te komen waarom hun stolp deze opmerkelijke naam draagt: 't Hof van Denemarken. Er is op het eerste gezicht immers geen enkele zinnige connectie met het Deense hof te bedenken. Toch prijkt de naam in sierlijke, witte letters fier op de groene darsdeuren die aan de straatzijde zijn gesitueerd en dus voor een ieder ter controle zichtbaar. Het redactieteam schakelde onmiddellijk twee experts in, maar een antwoord ontbreekt nog. Weten de Vrienden er soms meer van?

WM

FOTO: JIM SCHAAAT-BERGEN

DIGITAAL STOLPENNIEUWS

In onze gedigitaliseerde wereld kijkt iedereen meerdere keren per dag op een beeldscherm. We surfen, twitteren, facebooken, mailen en appen wat af op een dag. Een groot deel van deze verslaving speelt zich af op onze smartphone. De gemiddelde Nederlander zit gemiddeld twee uur en vijftien minuten op zijn telefoon. Nee, niet met zijn achterwerk maar met zijn ogen. De honger naar informatie en contact met de wereld is enorm. Iedereen wil direct op de hoogte zijn van de actualiteit.

Het verscholen Oosterleek 10 mag weer worden gezien!

Familie Bakker kan mooi verder boeren in hun futuristische, met veel glas verbouwde energie 0 boerderij. Zowel met aardwarmte als zuinige aardkoeling en top met zuurstof en warmteterugwinning geventileerd. Dochterlief in haar eigen ruimte. En op alle drie de verdiepingen ruim zicht door de 160m² triple geïsoleerde glazen wand van 7 meter hoog, al kijkend op de te maken binnentuin van de in 1960 aangebouwde oude Zuid-Hollands achter de oude stolp van 1910. De B&B op de grote verdieping kan ruimschoots genieten van de Oosterleekse rust en uitzicht op 't IJsselmeer en de binnentuin. Enkel verstoord door de koeien die 's morgens gevoerd worden. Wat wensen we als bewoners nu nog meer? Ik ben er weer trots op!

BOERDERIJENSTICHTING
NOORD-HOLLAND

Stolpennieuws nr. 1 2021

Alle stolpen zijn ons even lief

Al in 2019 heeft de provincie Noord-Holland het behoud van stolpen tot beleidspeerpunt gemaakt. Stolpboerderijen zijn tot iconen van het Noord-Hollands landschap verklaard. Uiteraard is de Boerderijstichting Noord-Holland daar bij mee. Minder tevreden zijn we met het toekennen van punten aan de waardering van iedere individuele stolp. Zo ontstaan er meer en minder belangrijke stolpen. Die classificatie helpt naar onze mening niet bij het behoud ervan.

Lees verder

Stolp op postzegel

Het heeft in alle kranten gestaan: de eerste nieuwe postzegel van dit jaar is een eerbetoon aan de stolpboerderij. Daarmee wordt bevestigd dat de Noord-Hollandse stolp van betekenis is voor heel Nederland. Maar hoe kwam PostNL tot de keuze van een stolpboerderij en met name voor Broedersbuis in Zuidooitbeemster?

Lees verder

Digitale nieuwsbrief

Aan de andere kant willen organisaties ook heel graag de actualiteit met hun doelgroepen of achterban delen, want nieuwe ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op. Zo willen ook wij, de Boerderijstichting Noord-Holland, het nieuws over stolpen graag direct met onze achterban delen. Naast onze activiteiten op de sociale media brengen we daarom maandelijks een digitale nieuwsbrief uit met berichten over actuele ontwikkelingen. Wij delen de passie voor stolpboerderijen met een grote groep mensen en vinden het van belang dat zij direct beschikken over de juiste feiten met betrekking tot het stolpennieuws. Onder de titel 'Stolpennieuws' verscheen in februari onze eerste digitale nieuwsbrief die nog is te lezen op onze website.

Aanvullend

Maakt dit ons blad 'Vrienden van de Stolp' overbodig? Nee, integendeel! Onze vrienden, de donateurs van onze stichting, willen in overgrote meerderheid een gedrukt medium in handen hebben. Een blad dat je kunt lezen in je luie stoel, dat je weg kunt leggen om later weer op te pakken. Een blad dat je het gevoel geeft deel te zijn van al die mensen die stolpen een warm hart toe dragen. Maar met een verschijning van eens in de drie maanden kan 'Vrienden van de Stolp' niet actueel zijn. Het blad is er voor achtergrondverhalen, interviews en duiding van alle ontwikkelingen op stolpengebied. Het digitale 'Stolpennieuws' vult dat aan met de actualiteit.

Ed Pielkenrood

Ontvangt u Stolpennieuws nog niet? Schrijf u dan in via www.boerderijstichting.nl.

ONTWERPEN & CREËREN
DAAR ZIJN WIJ GOED IN

FOTO: J.T. DE VRIES

STOLPEN IN DE 'STAD' SCHAGEN

De 'stad' Schagen is niet te vergelijken met het Enkhuizen uit het vorige artikel over Stolpen in de Stad, want Schagen is eigenlijk geen stad. De plaats heeft weliswaar in de 15e eeuw stadsrechten gekregen als onderdeel van een grote bestuurlijke hervorming in West-Friesland, waarbij vrijwel het gehele West-Friese platteland in een of andere vorm stadsrechten kreeg, maar dit had weinig tot geen betekenis.

Schagen had echter wel een 'stadser' karakter dan de meeste andere dorpen in West-Friesland, er stonden bijvoorbeeld een kasteel en een klooster. Ook is op de oudste kadastrale minuutplans te zien dat de huizen dicht op elkaar staan in de buurt van de kerk met het marktplein, iets dat typisch is voor een stedelijke omgeving. Op deze oudste kaarten staan ook stolpboerderijen afgebeeld, met name wat verder weg van de kerk, langs de voormalige toegangswegen. Jaap de Wit heeft historisch onderzoek gedaan naar de boerderijen en het boerenleven in de regio Schagen. In zijn boek 'Boerenleven in de regio Schagen, vier eeuwen Stolpentijdperk 1560–1960' geeft hij een gedetailleerde beschrijving van de agrarische geschiedenis van Schagen. Zijn boek heeft als basis gediend voor dit artikel.

Ontstaansgeschiedenis van Schagen

Vanaf ongeveer 900 na Chr. beginnen de grootschalige veenontginningen in Noord-Holland. Door de bevolkingsgroei in die tijd werd de behoefte aan landbouwgrond groter en dat leidde tot de ontginning van het veen. De toplaag van het ontgonnen veen vormde een vrij stevige bodem, geschikt voor akkerbouw. Door de ontginning kwam het veen in contact met zuurstof, wat leidde tot een oxidatieproces waardoor het veen uiteindelijk in snel tempo verging. De ontginning van het gebied ging door tot circa 1000. In de loop van de late middeleeuwen (1050-1500) kreeg het gebied met toenemende wateroverlast te maken. Enerzijds steeg de zeespiegel, anderzijds zorgde de ontginning ervoor dat het maaiveld daalde en het reliëf zich omkeerde. De oorspronkelijk laaggelegen gebieden kwamen hoger te liggen. Op deze hoger gelegen gebieden (de kreekruigen) werden terpen opgeworpen voor bewoning. Deze bewoning vormde uiteindelijk de langgestrekte dorpslinten zoals we die tegenwoordig nog ervaren in het landschap. Rondom Schagen was een groot aantal terpen bewoond. De terpen Avendorp, Hemkewerf, Cornelissenwerf en de Dorpen zijn tegenwoordig nog goed waarneembaar rondom Schagen.

Stadsrechten voor Schagen

De naam Schagen (Scagon) duikt voor het eerst op in 977, wanneer het genoemd wordt in de Annalen van de Abdij van

Kaart van Schagen uit 1665 waarop al duidelijk te zien is dat Schagen is ontstaan rondom de kerk met stolpboerderijen langs de toegangswegen.

[Jaap de Wit, 'Boerenleven in de regio Schagen', p. 33]

Egmond. Uit archeologisch onderzoek is bekend dat Schagen al in de 12e eeuw een kerk bezat. Rond 1430 werd deze kerk herbouwd, maar zij ging in 1895 door brand verloren en werd nog in datzelfde jaar vervangen door de huidige kerk op de Markt. Schagen is een typisch markstadje. In 1402 werd Schagen het recht verleend om een vrije week- en jaarmarkt te houden, gevolgd door het verlenen van stadsrechten in 1415. In de 15e, 16e en 17e eeuw kende Schagen een periode van bloei. Vooral de weekmarkt, waar producten uit de omgeving werden verhandeld op het Marktplaatsje rondom de kerk, deed het goed. Het jaarlijks terugkerende Paasvee herinnert aan Schagen als markstad.

Een stedelijk karakter zou Schagen echter nooit krijgen. Lange tijd was Schagen niet veel meer dan een groot dorp, met in het centrum een marktplaats met kerk en kasteel en rondom compacte dorpsbebouwing. Langs de toegangswegen die waren gelegen op twee 11e- en 12e-eeuwse dijkringen stonden de stolpboerderijen: de Lagedijk langs de Loet die lange tijd vaarwater is geweest, en de tweede dijkkring aan de noordzijde van de kerk via het Noord. In de oude stadskern van Schagen stonden ooit 15 stolpboerderijen. De meest bekende daarvan is nog altijd te bewonderen op nummer 14 aan de Loet.

Economische ontwikkeling

Met de oprichting van de VOC ontstaat een ongekende economische bloei in West-Friesland. De compagnie was een grote afnemer van zuivel en vlees voor de koopvaardischepen, dit had positieve gevolgen voor de agrarische bevolking in Holland. Het uitgebreide handelscontact tussen het platteland en de marktsteden bracht de agrariërs een zekere welstand. Uiteindelijk zorgden hoge belastingen, exportbeperkingen, natuur- en oorlogsgeweld voor economische achteruitgang, met een dieptepunt rond het midden van de 18e eeuw. Als gevolg van de industrialisatie krabbelde de economie in de tweede helft van de 19e eeuw weer op, maar landbouw en veeteelt waren nog altijd belangrijke pijlers van de economie. In deze periode zien we ook dat het grootste deel van het oude stolpenbestand in Schagen, bestaande uit langhuisstolpen en West-Friese stolpen, is verdwenen of vervangen door het grotere type, de Noord-Hollandse stolp. Agrariërs waren hiertoe in staat vanwege de toenemende welvaart. Echter, in de periode na WO II kreeg de landbouw, vanwege de Marshallhulp, pas echt een impuls. Dit was het begin van een niet te stuiten vernieuwing, de mechanisatie zette door met schaalvergroting in de agrarische sector tot gevolg. De oude vertrouwde stolpboerderijen waren als veestalling binnen enkele decennia niet meer toereikend en daarmee liep het tijdperk van de stolp als bedrijfsgebouw ten einde. In 1940 werd de laatste stolp als agrarisch bedrijf in Schagen gebouwd, in de jaren daarna zijn veel stolpen verbouwd tot woonboerderijen. De meeste stolpen zijn inmiddels verdwenen uit de historische kern van Schagen, maar het buitengebied is nog rijk aan vele prachtige exemplaren.

DE OVERGEBLEVEN BOERDERIJEN LANGS DE HISTORISCHE TOEGANGSWEGEN

Noord 154	Loet 14
Noord 120	Loet 32
Noord 118	Dorpen 34
Noord 140	Dorpen 38 t/m 56

1. *Historische foto Noord 154 Schagen gemaakt in 1956. Dit betrof ooit de een-na-laatste boerderij aan het Noord. Op deze locatie werd omstreeks 1638 een langhuisstolp gebouwd. Rond 1883 is de boerderij vergroot en gemoderniseerd en heeft zij de uitstraling van een Noord-Hollandse stolpboerderij gekregen. Het voorhuis werd afgebroken en er werd een tweede gebint voor het vierkant geplaatst. De oorspronkelijke eikenhouten gebinten die nog aanwezig zijn, getuigen van de hoge ouderdom van deze boerderij. De stolpboerderij is aangewezen als gemeentelijk monument. [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/187033]*
2. *Historische foto Noord 118 Schagen gemaakt in 1968. Deze langhuisstolp is de enige boerderij van dit type in Schagen die bewaard is gebleven. Dat deze stolp nooit is vervangen door een Noord-Hollandse stolp is te danken aan het feit dat hier gedurende de agrarische welvaartsperiode in het midden van de 19e eeuw niet werd geboerd. De drang tot uitbreiding was dan ook niet aanwezig. De boerderij stamt waarschijnlijk uit 1620 en deed van 1718 tot 1760 dienst als spinbaan, een werkgelegenheidsproject voor de armen en een van de eerste sociale voorzieningen. In 1760 werd de spinbaan gesloten en door de Hervormde Gemeente van Schagen aangekocht om als onderkomen te dienen voor de vele weeskinderen in Schagen. De gevelsteen met daarop de tekst 'Wees en Armenhuis' herinnert aan deze periode. De boerderij zou tot 1864 als weeshuis dienen. De boerderij is inmiddels aangewezen als rijksmonument. [Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/122080]*
3. *Noord 120 in Schagen. De foto is gemaakt in 2003. De boerderij is aanwezig op de kadastrale minuut van 1832 in de vorm van een West-Friese stolp. De boerderij is in 1872 getransformeerd tot een Noord-Hollandse stolp nadat haar voorganger door brand getroffen werd. Eerste concrete vermelding van de boerderij stamt uit 1728 als boerenhuis en erf met boomgaard op 't Noord. De boerderij is in 2006 geheel gerenoveerd. Tijdens de renovatie zijn sporen aangetroffen van de brand in 1872. [Beeldbank Boerderijenstichting Noord-Holland]*
4. *Noord 140 in Schagen. De foto is gemaakt in 2003. Deze relatief kleine Noord-Hollandse stolp is omstreeks 1861 gebouwd. De boerderij is in de jaren 50 gemoderniseerd met doorzonramen in de voorgevel. In 1966 vertrokken de*

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden.
Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf 1,60 ‰ en woning steen/schroefriet vanaf 0,80 ‰.

Hoornseweg 2, 1687 ND WOGNUM, telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl, info@ovmdeveenhoop.nl

Akerbouw bv
BURGER EN UTILITEITSBOUW

Heeft u bouwplannen?

Uw onderhouds- en restauratiepartner in Noord-Holland

Akerbouw B.V.
T: 0251-315817

Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest
info@akerbouw.nl www.akerbouw.nl

KWANTES
makelaardij

de sleutel tot bezit

UW STOLP VERKOPEN?

Dat roept vragen op ...

Waar begin ik? Wat is mijn stolp waard?
 Hoe verloopt een verkoop traject?
 Wat zijn de kosten? Waar moet ik op letten? Hoe krijg ik de beste prijs voor mijn stolp?

Bel ons voor helder en vrijblijvend advies

Kwantes Makelaardij, Middenweg 9 te 1619 BL Andijk
www.kwantesmakelaardij.nl | 0228-59 22 44

Centipede

VASTGOED BV

info@centipedevastgoed.nl

- laatste agrariërs uit deze stolp.
[Beeldbank Boerderijenstichting Noord-Holland]
5. Historische foto Loet 14, datering onbekend. De statige langhuisstolp Vreeburg is in de eerste helft van de 17e eeuw gebouwd en gelegen aan de Loet die lange tijd vaarwater is geweest. De houten draagconstructie is uitgevoerd met telmerken. De laatste agrarische activiteiten vonden plaats in 1921 daarna is de boerderij verkocht aan de gemeente Schagen. De boerderij is aangewezen als rijksmonument en ingericht als museum waar het agrarisch erfgoed van Schagen gekoesterd wordt.
[Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed]
 6. Loet 32 Schagen. De foto is gemaakt in 2003. Dichtbij Museum Vreeburg staat de kleinste stolpboerderij van Schagen aan het einde van de Loet. De boerderij is omstreeks 1872 gebouwd en gebruikt als slagerij met slachtplaats. In de loop der jaren is het interieur ingrijpend gewijzigd. In 2010 is de laatste grote verbouwing geweest en is de boerderij zowel intern als extern fraai gerenoveerd.
[Beeldbank Boerderijenstichting Noord-Holland]
 7. De Dorpen bestaat uit twee terpen, die eerste en tweede Dorpen worden genoemd. Dorpen 34 ligt aan de noordzijde en de eerste vermelding van deze stolp met voorhuis dateert uit 1693. Ook deze stolp is aan het einde van de 19e eeuw afgebroken en herbouwd als Noord-Hollandse stolp. De boerderij is aangewezen als gemeentelijk monument.
[Beeldbank Boerderijenstichting Noord-Holland]
 8. De Ouden Hof, de naam van deze boerderij, staat op de tweede Dorpen. De eerste vermelding van de stolp dateert uit 1741. In het jaar 1842 werd de oude langhuisstolp afgebroken en werd op dezelfde locatie een Noord-Hollandse stolp met dubbel vierkant en koestaart aan de achterzijde gebouwd. Het was toen de grootste boerderij van Schagen. De laatste agrarische activiteiten vonden plaats omstreeks 1975. Rond 1980 werd bij de gemeente Schagen een plan ingediend om de boerderij een woonfunctie te geven en te verbouwen tot meerdere woningen. De bijzondere vorm van de boerderij, met dubbel vierkant en aangebouwde staart is behouden gebleven.
[Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/122062]

RS

Bronnen

Collega-redactielid Dieuwertje Duijn
 Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Schagen
 Leek, J., Stellingwerf, W., Schrickx, C.P., 2020, *Het Slot Schagen, Archeologisch en historisch onderzoek naar de voorburch van het slot en de zwanenzang van de Heren en Vrouwen van Schagen*. West-Friese Archeologische Rapporten 148, Archeologie West-Friesland
 Wit, J. de, 2012, *Boerenleven in de regio Schagen, vier eeuwen Stolpentijdperk 1560-1960*

VERRASSING: POSTZEGEL MET STOLP

STOLPEN IN DE KUNST SPECIAL

Tot ons grote plezier kwam PostNL begin januari met een mooie postzegel met een stolp erop. Reden genoeg om in deze rubriek aandacht te besteden aan dit bijzondere 'kunstwerk'. De zegel is onderdeel van de serie 'Typisch Nederlands'. Vorig jaar verschenen vijf zegels over eetcultuur: rookworst, hagelslag, worteltjes, bitterballen, tompouce. Dit jaar komen er zegels over gevels en woningtypes. Voor dit voorjaar kunnen we ons nog verheugen op houten huisjes (uit vissersdorpen), grachtenpanden, woonboten en rijtjeshuizen. De term 'verheugen' is op zijn plaats, want de stolpzegel is een waar pronkstuk.

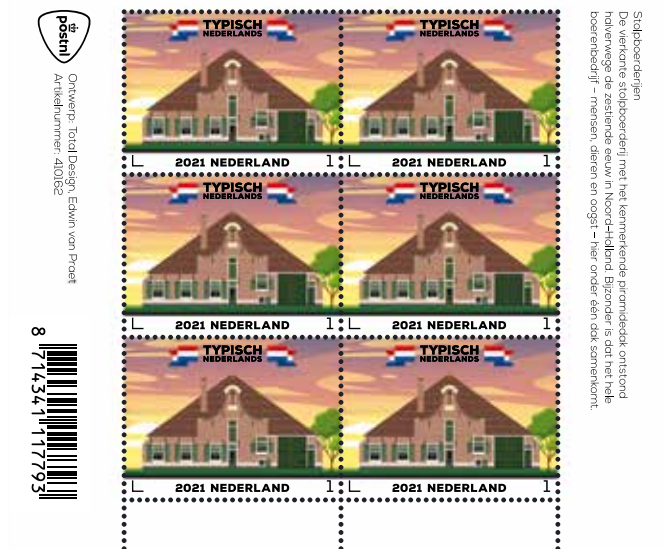

Postzegel voor iedereen

We spraken voor de Vrienden van de Stolp met Edwin van Praet van Total Design, ontwerper van alle 'Typisch Nederlandse' postzegels. Total Design doet allerlei opdrachten waar design bij komt kijken, maar heeft een verleden met postzegels. Van Praet: 'Wim Crouwel, een van onze oprichters, heeft vaak postzegels ontworpen maar is echt bekend van de cijferzegels. Twee jaar geleden vroeg PostNL ons voor de KLM-zegels over 100 jaar luchtvaart. Daar is het werk aan de serie 'Typisch Nederlands' uit voortgekomen.'

Terug naar de stolpzegel. Hoe is hij gekomen tot deze afbeelding? 'Stolpen springen eruit. Ik kan niet meteen een andere boerderij bedenken die zo'n sterk beeld toont. De keuze ging natuurlijk wel in overleg met PostNL, maar de stolpboerderij is voor mij qua vorm toch wel dé boerderij. Mooi is ook dat de afgebeelde stolp, Broedersbouw in Zuidoostbeemster, nu een woonboerderij is met negen eenheden waarbij de klassieke vorm, vierkant en piramide, intact is gebleven.'

Van Praet vertelt dat de serie 'Typisch Nederlands' afwijkt van veel andere postzegels. 'Met deze serie proberen we met andere invalshoeken te werken en wat toegankelijker. Een postzegel voor iedereen. Veel postzegels zijn echt designachtig, maar dit zijn gewoon leuke zegels. Vorig jaar hebben we alle etenswaren gefotografeerd

op een wit bordje met vork en mes erbij. Dit jaar hebben we gekozen voor een illustratieve benadering.'

Potter

PostNL vraagt geregeld kunstenaars om postzegels te ontwerpen. Edwin van Praet ziet zichzelf niet als kunstenaar. 'Ik ben een ontwerper die heeft geprobeerd een mooi vel te maken. Ik ben wel de kunstgeschiedenis ingedoken om te zien hoe de oude schilders dat deden, als ze een tafereeltje maakten. Als je Paulus Potter neemt, van De stier, dan zie je altijd veel omgeving en de beroemde Hollandse luchten. Vandaar die koeien en het ochtendgloren op de zegel. Het is een schilderachtig beeld maar in een moderne vorm, met een knipoog naar de oude werken. Het idee is ook dat je het bovendeel van het vel als klein schilderijtje in het zicht kunt houden.'

Telkens uitzoomen

Het ontwerpen en drukken van een postzegel heeft veel voeten in de aarde. Van Praet: 'Uitgangspunt was een foto van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Die heb ik op A4-formaat nagetekend in Adobe Illustrator. Omdat een postzegel klein is, moet je tijdens het tekenen continu uitzoomen om te kijken wat er van je beeld overblijft. Je moet heel precies zijn met het weglaten of juist laten staan van details, ook vanwege de

druktechniek. Datum, streepjescode en het cijfer 1 moeten erop. Bij alle proefdrukken en correctierondes kijk je telkens heel goed of alles wel overeenkomt als je het zo klein afdruckt. In het drukproces wordt nog een extra laag toegevoegd vanwege de beveiliging, want een postzegel is natuurlijk een waardepapier. De postzegels zijn gedrukt in vierkleurendruk door een gespecialiseerde drukkerij in Frankrijk.'

Schrijf nog eens een brief!

Voor Vrienden van de Stolp kan het natuurlijk niet mooier, en wij verwachten dan ook een goede verkoop van de zegels in onze provincie. Misschien stimuleert het zelfs om weer eens een brief te schrijven of een ansichtkaart te sturen. De zegels over Nederlandse eetcultuur zijn onderscheiden met een zilveren International Design Award. Wat ons betreft verdient ook de stolpzegel een onderscheiding!

NvdW

De postzegels zijn, zolang de voorraad strekt (75.000 vellen met 6 zegels), verkrijgbaar bij het postkantoor in de Bruna-winkels en via www.postnl.nl/bijzondere-postzegels.

Telefonisch bestellen kan via de klantenservice van PostNL Collect-Club op 088 868 99 00.

18

KIEK 54

REACTIE 2

Stolpenterriër Chris Schaatsbergen uit Monnikendam is op de fiets gestapt om een foto te maken van de huidige staat van de stolp uit Kiek 54: Kwadijk 35. Ondanks enige hinder van twee ‘bloeddorstige’ honden ziet Chris kans deze prachtplaat te maken. Hulde. En dank.

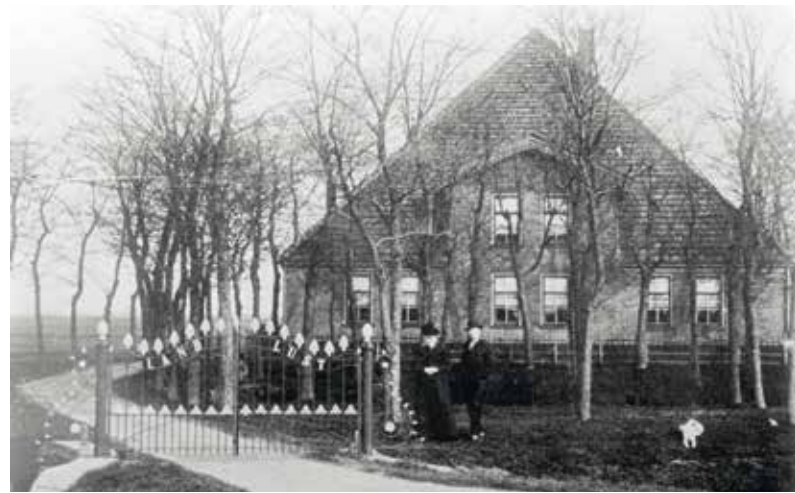
KIEK 55

REACTIES

De stoere stolpboerderij van Kiek 55 is opgevallen. En hoe. Reacties uit De Rijk gingen gepaard met het inzenden van een fotoserie, waarvan slechts een kleine selectie is opgenomen. De eerste reactie kwam van Aad Barendregt uit de Schermer en hij zorgde tevens voor contact met de bewoners, waarover later meer. Hallo, meldt Aad zich, de afgebeelde stolpboerderij is bijna zeker de boerderij van Bart en Karin Koppenol aan de Laanweg 2 in Zuidschermer. De stolp staat aan het einde van deze weg in de bocht richting Oostdijk, zodat het inderdaad lijkt of de weg zich splitst. De stolp heet Landlust bovendien. Op eerste paasdag 2019 is deze stolp helaas verbrand, maar wordt op dit moment op traditionele wijze herbouwd, inclusief houten vierkant.

Via ons nieuwbakken secretariaat meldden zich inderdaad ook de bewoners Bart en Karin Koppenol en zij bevestigen zowel de dramatische brand als de gelukkige herbouw. In juli van dit jaar hoopt de familie de nieuwe stolp te kunnen betrekken. In een uitgebreide bijlage doen ze de stichting van Landlust uit de doeken en sturen details van historische kaarten mee waar op de stolp met naam voorkomt, zoals op de kaart anno 1879 waarop de stolp voor de eerste keer staat ingetekend.

De twee gefotografeerde mensen op de foto, die kort voor of direct na 1900 is genomen, zijn hen eveneens bekend. Het zijn Cornelis (Cees) de Boer (1861-1932) en diens tweede vrouw Trijntje Pluister (1861-1908) die met het naamloos gebleven hondje zo trots voor hun stolp poseren. Met recht een staatsie-portret. Ook sturen zij het parenteel van de familie De Boer mee, een geslacht van burgemeesters en dijkgraven (o.a. van de Heerhugowaard en de Eilandspolder). De herbouw kon snel beginnen, mede dankzij de solide brandverzekering in combinatie met een recent opgemaakt onderhoudssurvey, opgezet door de gemeente Alkmaar voor karakteristieke stolpen. Afgesproken is in een later stadium terug te komen met een verhaal over de herrijzenis van deze prachtige stolpboerderij. Zo blijkt dat ondanks een verwoestende brand Landlust een lust voor het oog en de trots van de familie blijft.

KIEK 56

Een innemende voorjaarsfoto deze keer met prominent in het centrum een stolpboerderij in een beschermende beplanting van hoge iepen of populieren. De kastanjabomen langs de sloot staan ter hoogte van de brug met de witte leuning al in

blad, deze groene vrienden zijn er in de lente immers altijd vroeg bij. Ook de wegberm staat vol voorjaarsbloemen en het eerste riet schiet als een raket aan de slootkant omhoog. Aan de overkant een gitzwart paard dat zich volkomen bewust is van zijn krachtige verschijning en staat als gebeeldhouwd marmer. Toch is het overduidelijk dat het dier, dorstig als het is, enkele frisse teugen slootwater neemt. Ahhhh, hoor ik mezelf zuchten, wat heerlijk koel. Het mankeert er nog maar aan of Witte Veder springt op de glanzende rug van het paard en galoppeert ervandoor.

Stolp, huisje, aanhuiving

Het hele beeld straalt van een klassieke, landelijke schoonheid. Een uiterst serene sfeer en hoewel alles in zwart-wit is, lijken de weilanden zich vanwege het voorjaar toch groen te kleuren. Het complex van stolp, aanhuiving en huisje is bijzonder te noemen. Deze drie objecten bevinden zich samen op een vierkant grondoppervlak. Als we goed kijken zien we inderdaad dat het huisje naast de stolp is gebouwd en qua bouwstijl er toch een geheel mee vormt. Tussen stolp- en huisdak dus een kilgoot, die op zijn beurt achter aansluit op de daklijn van stolp en aanhuiving (de aanbouw met het enkele, schuine dakvlak). Een mooie oefening om deze plattegrond thuis eens op een papiertje te krabbelen. Het huisje is met pannen gedekt, het stolpdak daarentegen met riet. Het voorste dakvlak van de stolp heeft echter een sierlijke spiegel van dakpannen. Zwarte,

net als op het huisje. Eenheid, daar streeft men hier naar. Aan deze eenheid werkt verder in sterke mate mee dat de muren aan de voor- en zijkant van zowel huisje als stolp als een geheel zijn toebedeeld met raampartijen van gelijke grootte en roedeverdeling. Alle acht raamkozijnen dus identiek en alle uitgevoerd als negenruiters en in een donkere, wellicht groene kleur geschilderd. Opvallend eenheid versterkend is ten slotte de toepassing van een zwarte smetrand langs het maaiveld over beide objecten. Ook de muren lijken (het is niet goed zichtbaar) alle met stuc aangesmeerd. Kortom, als complex een plaatje van een stolpboerderij op een dot van een voorbeeld met een ‘laaning’ rondom van minstens 26 hoge bomen die de stolp als houten handen omringen. De korte noklijn verradt binnen minstens een anderhalf vierkant, op het dak een vierkante schoorsteen. Buiten staat een wit geschilderd houten hek, een schuurtje op het achtererf met daarachter een boomgaard. Zelfs het water in de sloot is zo stil als spiegelglas. Een mens vraagt zich bijna af welke beeldend kunstenaar dit tafereel heeft geschilderd. Bob Ross? Als vaste lezer weet u al dat dit niet de vraag is. Wij willen weten welke stolpboerderij dit is, waar en het liefst of dit prachtexemplaar van agrarisch erfgoed er nog staat. Vooruit, nog een keer kijken, maar dan de oplossing als de wiedeweerga naar het secretariaat. Zie colofon. Succes.

WM

Aandacht voor detaillering

AANNEMERSBEDRIJF WEST-FRIESLAND

Bollenmarkt 16 • 1681 PJ Zwaagdijk • info@awfbouw.nl • www.awfbouw.nl

FRANS COMMANDEUR
TUINONTWERPEN

ADVIES TUINPROJECTEN AANLEG & ONDERHOUD

T 0228 - 56 72 63 M 06 - 51 20 79 15 | www.franscommandeur.nl

BOEKBESPREKING

Jaren geleden passeerden we in Friesland de veel oudere poort van een 19e-eeuwse boerderij en zagen in een gevel boven de doorgang een aantal gaten met daaronder gemetselde uitsteeksels, vergelijkbaar met de duivenzolders die we kenden van enkele Groningse boerderijen.

Nu is er een boek verschenen over dergelijke poortgebouwen, toegangshekken, hynstewaden, stookhutten, koetshuizen, theekoepels, varkenshokken, kippentrap-petjes en andere gebouwtjes en bouwwerken op het erf van Friese boerderijen.

Rudolf Jan Wielinga was 34 jaar rayonarchitect in Friesland voor de toenmalige Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Hij stuitte regelmatig op dergelijke bouwsels, die samen met de indeling, de beplanting en het gebruik kenmerkend zijn voor het erf van boerderijen in Friesland. In tegenstelling tot de bijbehorende boerderijen waren de meeste van die bouwsels niet beschermd als (rijks)monument. Ze verloren eerst hun functie, vervolgens hun bestaansrecht en verdwenen grotendeels. Al lezende en kijkende vraag ik me steeds af: hoeveel was er en wat is er nog? Op die vragen geeft Wielinga geen antwoord. Na zijn pensionering in 2004 schreef hij regelmatig stukjes over dit erfgoed in de nieuwsbrieven van onze Friese zusterstichting. Deze stukjes zijn nu met medewerking van mede-auteur Wiebe Hoekstra gebundeld tot een rijk geïllustreerd en kloek (formaat A4) boek van 189 pagina's, uitgegeven in een samenwerkingsverband van de Boerderijstichting Fryslân en Uitgeverij Louise.

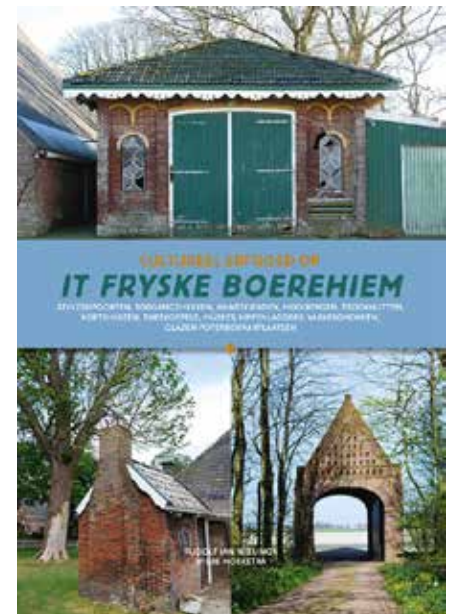
Vergelijk het eens met de situatie in Noord-Holland: stookhutten ofwel bakhuizen kennen wij ook, evenals varkenshokken, koetshuizen, toegangspoorten en niet te vergeten de huskes,

bij ons meestal plee genoemd of nummer 100. Veel daarvan is, net als in Friesland, meer op oude foto's dan in natura te zien. Soms zijn de overeenkomsten met de Friese situatie en bouwwerken opvallend, maar dat geldt ook voor de verschillen. En toch mooi meegenomen dat ik nu weet dat een drenk- en wasplaats voor paarden daar een hynstewād heet, een kippen-trappetje een hinneljederke is en de duivengaten in de poortgebouwen gibbengaten zijn.

Informatief, maar ik heb het idee dat ik naar fragmenten zonder onderlinge samenhang kijk. En ik snak naar een vollediger beeld van de Friese boerenerven, met hun regionale varianten, met de erfstructuur, de beroemde stinseplanten en de veranderingen door de tijd. Kan dat in een vervolg? Deze opzet vraagt daarom.

Cultureel erfgoed op it Fryske Boerehiem door Rudolf Jan Wielinga en Wiebe Hoekstra, ISBN 978-94-91536-75-5, is onder andere verkrijgbaar bij iedere boekhandel in Friesland.

WE

WESTFRIES WOORDENBOEK

BROODNODIG VERNIEUWD

Bijna veertig jaar geleden, in 1984, verscheen de eerste uitgave van het lijvige ‘Westfries Woordenboek’. Taalexpert en West-Frieslandkenner Jan Pannekeet was de auteur en samensteller. Pannekeet (1925-2002) geldt als een deskundige op het gebied van de West-Friese taal. Hij is ook de auteur van het gezaghebbende Noord-Hollandse Plaatsnamenboek (1988).

Het ‘Westfries Woordenboek’ is twee keer herdrukt en omdat het West-Friese dialect nog steeds springlevend is, werd de tijd rijp geacht voor een herziene uitgave. Andries Sijm en Joop van Diepen stelden deze samen, in nauw overleg met de familie Pannekeet en in samenwerking met de Stichting Uitgeverij Noord-Holland te Wormer. Sijm en Van Diepen kregen steun vanuit het Westfries Genootschap en kwamen met ongeveer 1.500 nieuwe woorden op de proppen, waarvan ‘wroiftillefoon’ voor smartphone en ‘wroifskerm pie’ voor tablet slechts twee voorbeelden zijn. Vanzelfsprekend komen in de vernieuwde uitgave ook woorden die betrekking hebben op de (West-Friese) stolpboerderij rijkelijk voor. Hieronder een losse greep.

Stolpgerelateerde woorden in het ‘Westfries Woordenboek’

Deze vernieuwde uitgave van het ‘Westfries Woordenboek’ behandelt diverse aspecten van de belevingswereld van de West-Friezen. Een ervan is natuurlijk de stolpboerderij, hier geschreven als *boerderai*. Veel woorden hebben immers van ouds betrekking op de agrarische sector. Neem de *rouw-entrouwdeur*, aan de voorzijde van zo’n statige *boerderai*. Deze deur heeft meestal geen toegangspad, want hij is beslist niet bedoeld voor dagelijks gebruik. Nee, deze deur wordt sporadisch aan de binnenkant geopend voor de passage van een bruidspaar of een doodskist. Op het dak van de stolp komen we een *kistgat* tegen en onder de pannen nestelen spreuwen met hun *kalkedadders* (jongen).

De stolp had van oudsher een *koegang*: stallen met een *korte en een lange regel*. Op dit soort stallen zien we tegenwoordig geen koeien meer; deze dieren zijn door selectie te groot gegroeid. Door hun toegenomen lengte zou de moderne koe niet meer met de achterpoten op het *stalhout*, maar in de *groep* staan. De *lange regel* was ook de locatie voor de bedstee

Skeipe

van de knecht of de meid die aldaar de *koes* werd genoemd. Op dezelfde *lange regel* werd in de zomer het *staltje* geïnstalleerd, in genoemde periode een soort van tuinkamer voor de boerenfamilie.

De *dars* herinnert aan de tijd dat in deze ruimte nog gedorst werd: bonen en granen. Later vooral in gebruik om het rijdend materieel te parkeren. De *dars* biedt uitzicht op het *vierkant*, soms een *dubbel vierkant*: een stellage van stijlen en gebinten waarop het piramidevormige dak rust. De schuine verbindingsbalken, de *zwingen*, zorgden voor stabiliteit en moesten het hoog opgetaste hooi op z’n plaats houden. Bovenin de stolp hing het *jaagwiel* aan de hanenbalk. Dit hijswerktuig was onontbeerlijk voor het tot de nok vullen van de hooiberg.

Ook buiten de stolp was (is) er genoeg te beleven. Wie weet nog wat een *toeteboet* is? Inderdaad, een varkensschuurtje.

Jan Pannekeet

Westfries woordenboek

Herzien door Joop van Diepen
en Andries Sijm

WESTFRIES WOORDENBOEK

Auteur Jan Pannekeet. Samenstellers Andries Sijm en Joop van Diepen

Formaat 148 x 210 mm en telt 364 pagina's

ISBN 978-94-92335-23-4

Prijs € 24,95 via www.westfrieswoordenboek.nl of via bestellen@uitgeverijnoordholland.nl

Stichting Uitgeverij Noord-Holland

Het *huissie* was de plee boven de sloot. En er waren de *hooi-klamp*, de *kapberg* en de *kaakberg*. De koeienmest werd met de kruiwagen naar de *misplaas* gereden met daaronder de *ierkelder*. De *ier* werd nadien met de *ierkar* over het land verspreid. Soms werd de *ier* afgevoerd via een slootje naast de stolp: de *ierwik*. Gras werd in het voorjaar opgestapeld tot een *graskuil* die meestal deels was ingegraven, vandaar de naam. Op deze stapel gras bracht de boer een laag grond aan. Na inklinken was *kuilgras* het resultaat: gras met een scherpe geur.

Op de *wurft* (erf) kan je een kip met *pultjes* (kuikens) tegenkomen, *skeipe* (schapen) of een geit aan het *zeel* (touw). Verder lopend kom je door de *dam* in het *bon* waar vroeger de koeien met de hand werden gemolken. Het vee wordt met *skrikkel-dreid* (schrikdraad) op het gewenste stuk land gehouden. En wat is een *wurft* zonder *hoogstammers*? Met *gieze* (een perensoort), *tonneboertjes* (gele pruimen) of *skellinkhouters* (een appelsoort). Hoe West-Fries wil je een *stolpboerderai* hebben!

Joop van Diepen

DE UITSLAG VAN DE GROTE STOLPENQUIZ

Vrijdag 3 oktober is de grote stolpenquiz gehouden in de Wieringer Museumboerderij Jan Lont te Stroe op Wieringen. Vanwege de geldende maatregelen slechts fysiek met een klein gezelschap en grotendeels via een internetverbinding. Piet Tamis (Oudorp) is toen ter plaatse uitgeroepen en 'gekroond' tot absolute winnaar van deze stolpenquiz.

In de museumboerderij ontving hij uit handen van de organisatie een fraaie 19e eeuwse kaart van de Schermer. Piet was zichtbaar verrast en toonde zich verheugd met de gewonnen prijs. De vragen en de goede antwoorden van de quiz vindt u hieronder als service voor alle Vrienden, zeker voor hen die digitaal deelnamen. Hier komen ze.

Negentien vragen en een open vraag

De quiz komt uit de breinen van Renee Stroomer en Willem Messchaert en is tijdens de oogstfeesten een hit gebleken die zorgde voor (veel) onderling overleg en hilariteit. U begrijpt

dat dit vanwege de kleinschalige opzet deze keer vele malen minder opgeld deed. Renee was verhinderd vanwege een serieuze poging een eigen stolpboerderij aan te schaffen. Een belangrijke en lovenswaardige zaak waarmee we haar alle succes wensen.

Vraag 1 vroeg naar de juiste regio waar zich in Noord-Holland skuurskotboerderijen bevinden. Helder, dit is op Wieringen (C).

Vraag 2 vroeg naar de exacte locatie van de opkamer in een stolpboerderij. Dit moet A zijn: Boven de kelder.

Vraag 3 vroeg naar de betekenis van het woord pinant of stiep.

Hier is het antwoord B correct: een funderingskolom van baksteen onder bijvoorbeeld een vierkantstijl.

Vraag 4 vroeg naar de meest voorkomende kleurencombinatie van plavuizen en hierbij kon gekozen worden uit drie verschillende reeksen van vier kleuren. Uiteindelijk rekende de jury zowel A (blauw, geel, groen en rood) als C (geel, groen, rood en zwart) goed.

De volgende **vraag 5** vroeg de naam van de winnaar van de vorige stolpenquiz die toen (2019) de Brandts Buys in de wacht sleepte: De gelukkige winnaar heette Jon van Diepen (A).

Vraag 6 informeerde naar het juiste postadres van de Boerderijenstichting. Het goede antwoord was B (check het colofon achterin).

Vraag 7 behelsde de naam van de nieuwe secretaris. Dit is Jaap-Jan Fit en dus was antwoord B correct.

De aansluitende **vraag 8** betrof de exacte woonplaats van genoemde Fit en omdat hij een boerderij in de polder Nes bij Purmerend bewoont, diende het juiste antwoord Ipendam te zijn (C dus).

Vraag 9 vroeg naar de gemeente met de meeste stolpboerderijen binnen haar grenzen en dit moest met de keuze uit Schagen en Texel, de gemeente Hollands Kroon zijn (B).

Vraag 10 vroeg welk van twee getoonde objecten oorspronkelijk een stolpboerderij was. Tot verbazing van velen bleek dit te gaan om het pand met drukkerij Kroonenburg op de gevel op foto B.

Vraag 11 ging over het jaar waaruit het na dendrochronologisch onderzoek vastgestelde oudste eikenhouten vierkant stamt. Een vraag die betrekking had op een artikel in het blad van de Boerderijenstichting. Het goede antwoord was C: 1576.

Vraag 12 was zoals altijd de wat flauwe strikvraag, want waar men vroeg naar de naam van de winnaar van de prijsplee, bleken alle drie genoemde namen correct.

Vraag 13 bleek een breinbreker. Waar bevindt zich in voorkomende gevallen een piron? In de gepresenteerde vraag overigens foutief als pyron geschreven, maar dit terzijde. Uit de drie mogelijkheden is een plek op het dak het enig juiste antwoord, dus A (zie ook het piron-artikel in dit nummer).

Vraag 14 was enigszins verwant, want de vraag was: waarvoor dient een makelaar op het stolpdak? Een grapjas in de zaal riep: 'Voor de verkoop', maar hier werd toch speciaal het ornament bedoeld dat naast sier tevens dient om inwatering te voorkomen. B is dus correct.

Vraag 15 vroeg naar het aantal stolpboerderijen in de gemeente Haarlemmermeer. Dit bleken nog 28 exemplaren te zijn met hier A als het goede antwoord.

Vraag 16 ging vergezeld van een foto van een bepaald type dakpan. Welk type, luidde de vraag. De enigszins op de kleur schoppen van een kaartspel lijkende dakpan bleek van het type Oegstgeester pan. C is correct.

Vraag 17 was speciaal voor de rekenmeesters onder de Vrienden: Hoeveel roeden telt een negenruiter? De beperkt beschikbare tijd en het verbod op het gebruik van rekenapparatuur zorgde

- althans in de zaal - voor gemor. Hoe dit thuis verliep is onduidelijk, maar 12 tussenroeden is het goede antwoord. Dus B.

Vraag 18 had ook betrekking op de inhoud van het blad, omdat de vraag ging over een recent opgenomen artikel. Waaraan herinnert de naam van de stolp De Mandrill? Wie het artikel van Anita Blijdorp had gelezen, wist dat dit betrekking had op een droppingsveld tijdens WO II. Ook hier is B juist.

De **laatste vraag** (19) had het Wieringer dialect tot onderwerp met de inleiding dat 'peeuwkonte' op het voormalige eiland zeurpieten zijn, maar wat betekent in het Wierings 'kooie'? Bedsteden was het goede antwoord op B. Dit was de een-na-laatste vraag van de quiz.

De allerlaatste **vraag 20** informeerde naar de mooiste naam van een stolp (naast Mariahoeve, Welgelegen en Nooitgedacht) bij de deelnemende vrienden. Een open vraag waarop flink is gereageerd en waaraan in dit nummer eveneens aandacht is besteed (zie pagina 6 en 7).

Wie werd de winnaar van het boek 'Mag dit weg'

Uit de inzendingen met de meeste antwoorden goed is een winnaar geloot. Dit is Martine Duyvis uit Rotterdam geworden. Proficiat. Zij wint het boek 'Mag dit weg' van Karianne Vandenbroucke, die tijdens het oogstfeest een boeiende en interactieve inleiding hield over het thematisch aanpakken van herbestemmingen. Zie ook nummer 102, pagina 15, voor de boekbespreking. Zodra Martine haar postadres doorgeeft aan het secretariaat krijgt zij het boek thuisgestuurd.

WM

RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, t. 0229 262140, m. 06 20548854
info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

Al vijftig jaar voor ontwerp en
aanleg van boerderijerf tot siertuin

Het Woud 10, Nibbixwoud - 0229 571629 - hoveniers@floridus.nl

hkarchitectuur.nl

Van Lierop houdt uw monument leefbaar...

- > HOUTINSECTENBESTRIJDING
- > ZWAMBESTRIJDING
- > HOUTHERSTEL MET EPOXYTECHNIEK
- > VOCHTBESTRIJDING / KELDERAFDICHTING
- > INSPECTIE-ABONNEMENTEN

Van Lierop
Conserveert & Herstelt Hout | Verdrijft Vocht

0172 43 35 14
www.vanlierop.nl

GRATIS INSPECTIE
VRAAG NAAR DE VOORWAARDEN

NVPBI

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

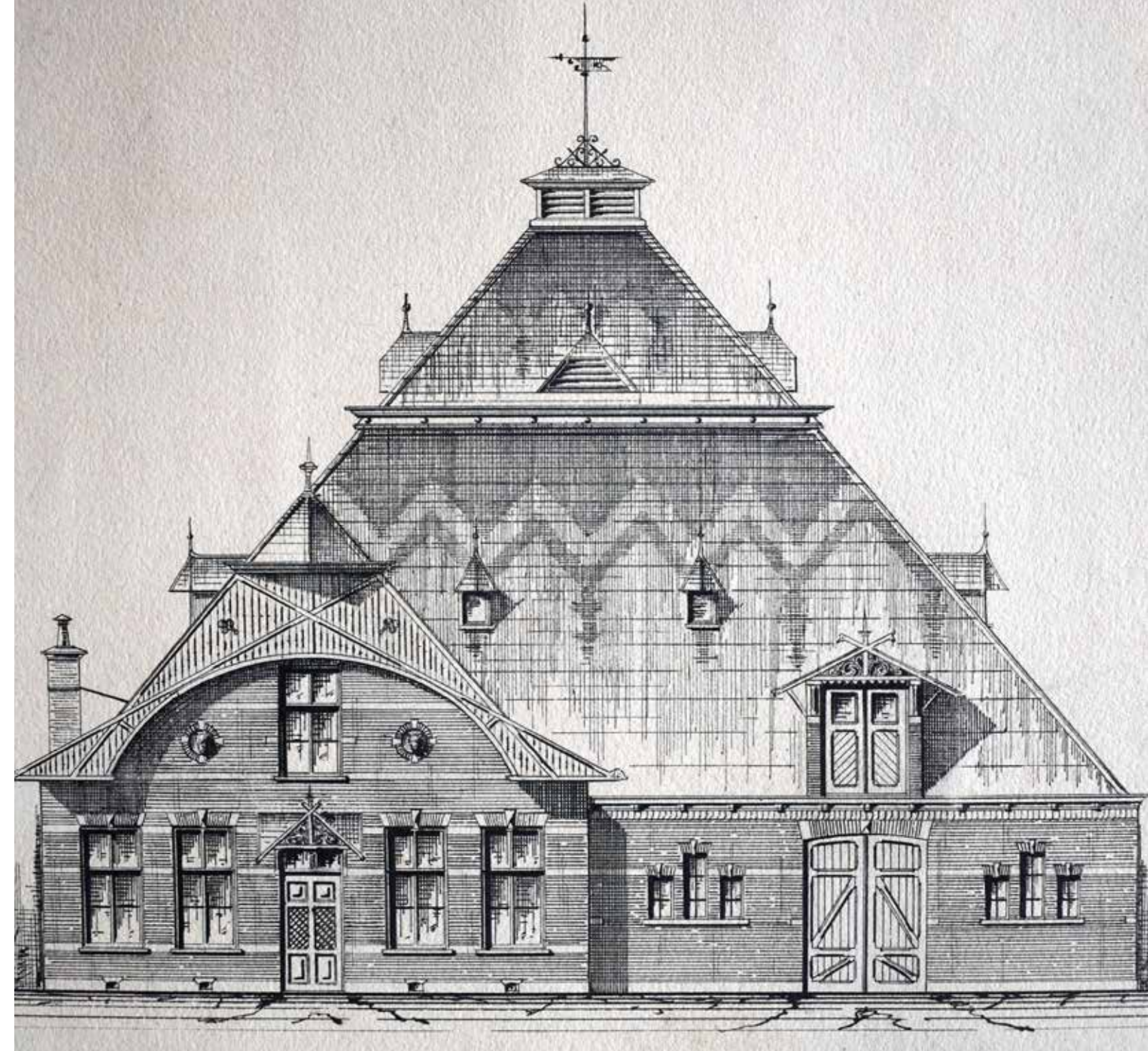
RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

RECHTOEGESTREKT
TOEGANG
TOEGANG
TOEGANG

sd — a
sander douma architecten

Noordervaart 75
1841 GB Stompwijk
072 - 503 98 47
post@sd-a.nl
www.sd-a.nl

DE SNOUCK VAN LOOSEN-BOERDERIJ BIJ ENKHUIZEN

Vlak buiten Enkhuizen, aan het Westeinde, is in 1894 een unieke stolpboerderij gebouwd. Architect Posthumus Meyjes senior ontwierp de stolp in opdracht van het Snouck van Loosenfonds. Voorbijgangers vergaapten zich meer dan honderd jaar aan de extravagante aanblik van het pand, dat buitengewoon afstak tussen de eenvoudige bebouwing van het Westeinde. Helaas is de boerderij eind 20e eeuw verloren gegaan en moet we het nu doen met foto's en tekeningen uit het archief.

De Snouck van Loosenboerderij in 1978. [Collectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed]

Het Snouck van Loosenfonds

De familienaam Snouck van Loosen bestaat sinds 1793, door het huwelijk van Cornelia Petronella van Loosen met Samuel Snouck. Cornelia kwam uit een steenrijke familie uit Enkhuizen en het jonge echtpaar vestigde zich in deze havenstad. Het echtpaar werd gezegend met zes dochters, maar geen van hen kreeg zelf kinderen. Bij het overlijden van de laatste dochter, Margaretha Snouck van Loosen in 1885, stierf daarom de familie uit. Een klein deel van het familiekapitaal van ruim acht miljoen gulden liet Margaretha na aan familie en vrienden, de rest werd in een fonds gestopt. De rente uit dit fonds moest worden gebruikt voor ‘welddadige doeleinden’. Het bekendste project van het fonds is de bouw van het fraaie Snouck van Loosenpark met vijftig arbeiderswoningen en een opzichterswoning (gereed in 1897). Hiernaast werd het deftige 18e-eeuwse woonhuis van de familie Snouck van Loosen aan de Dijk omgebouwd tot bejaardentehuis (1890-1892) en liet het fonds een ziekenhuis bouwen (gereed in 1900). Minder bekend is dat het Snouck van Loosenfonds even buiten Enkhuizen ook een stolpboerderij heeft gebouwd.

Voorgeschiedenis

Het perceel aan het Westeinde waar de Snouck van Loosenboerderij is gebouwd, was al in 1872 aangekocht door een van de dochters van de familie Snouck van Loosen. Destijds stond er een gewoon woonhuis. In 1878 liet Margaretha Snouck van Loosen een stolpboerderij bouwen op het perceel. Deze boerderij werd bewoond door de familie Hovenier. In haar testament liet Margaretha vastleggen dat de huurder, Wander Hovenier, de boerderij en landerijen tegen een laag bedrag mocht huren. Dit genereuze gebaar had Wander te danken aan het feit dat hij aan het Westeinde een op hol geslagen paard van de dames Snouck van Loosen tot staan had gebracht. De familie Hovenier heeft lang op deze plek gewoond, namelijk tot 1982. Het Snouck van Loosenfonds besloot in 1894 tot de bouw van een volledig nieuwe stolpboerderij op het perceel. De reden hiervoor is op het eerste gezicht onduidelijk: de boerderij op deze plek was slechts zestien jaar oud en de bouw van een boerderij paste ook niet in de doelstelling van het fonds. Er is echter een link in de familiale hoek. Het Snouck van Loosenfonds werd beheerd door twee personen, namelijk

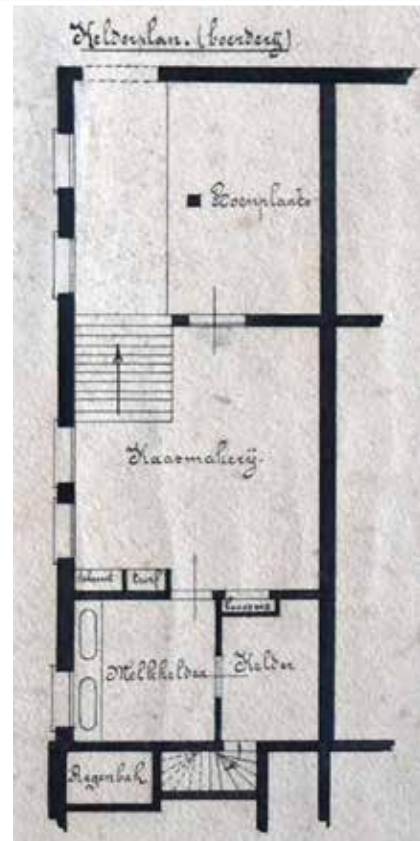
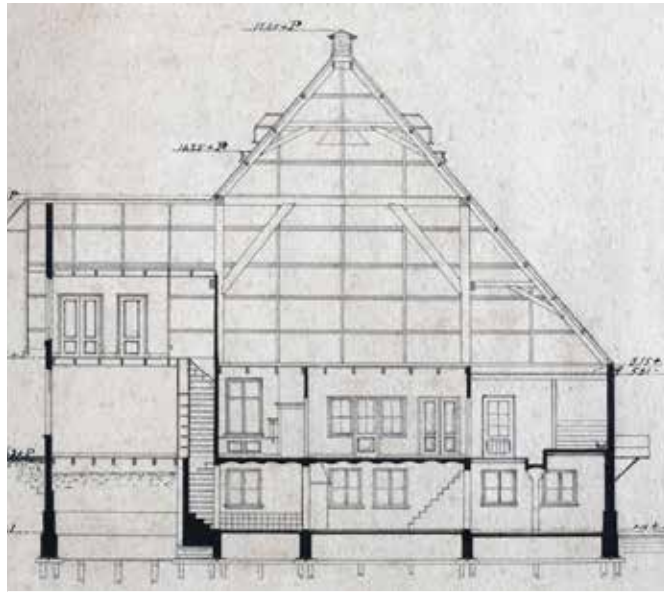
De voorgevel en westelijke zijgevel waren versierd met siermetselwerk en banden en blokken van zandsteen. In de voorgevel prijken bovendien een natuurstenen paardenhoofd en een koeienkop. Het dak was gedekt met een sierlijk patroon van rode en blauwe kruispannen, terwijl de dakkapellen waren voorzien van kleine leipannetjes. Op de nok met ventilatiekoepel bevond zich een bliksemafleider en een vergulde windvaan met de letters SVL (Snouck van Loosen).

U kunt zich voorstellen dat dit wat heeft gekost. Volgens overlevering ging het om 27.000 gulden, terwijl de bouwkosten van een ‘normale’ stolpboerderij destijds ongeveer 7.000 gulden bedroegen.

Een boerenparadijs

Niet alleen was de boerderij bijzonder goed gebouwd en fraai uitgevoerd, er was ook goed nagedacht over de werkzaamheden van de boer en hoe deze makkelijker gemaakt konden worden. Onder een groot deel van het woongedeelte was bijvoorbeeld een souterrain aanwezig met daarin een uitgebreide kaasmakerij. Een polderschuit met melkbussen kon dit souterrain binnenvaren via een doorvaart in de achtergevel. De melk werd hier uitgeladen en direct verwerkt. In de kaasmakerij bevonden zich ingebouwde koelbakken met stromend bronwater en een kaaspers voor twaalf kazen. De wei die vrijkwam bij het kaasmaken werd opgevangen in een aparte weikelder. Vanuit deze weikelder liepen buizen naar de varkensstal in de schuur naast de stolp en door middel van een pomp kon de wei rechtstreeks in de voerbakken van de varkens worden gepompt.

Minstens zo uitzonderlijk is dat onder de koeienstallen (waar plaats was voor 26 koeien), paardenstallen en het wagenhuis gierkelders lagen met een inhoud van ongeveer 100 m³. De vloeibare mest en urine van de dieren werd via putten in de mestgoten rechtstreeks afgevoerd naar deze kelders. Met behulp van een slang kon gemakkelijk een polderschuit worden gevuld met de gier: het was slechts een kwestie van een kraan openzetten. Met de schuit werd de mest naar het

^ Dwarsdoorsnede van de boerderij over het woongedeelte en het souterrain daaronder. Links de voorkant van de stolp, rechts de achterkant.

[Archief Snouck van Loosenfonds]

^ Plattegrond van het souterrain met de kaasmakerij.

[Archief Snouck van Loosenfonds]

< De voorgevel en westelijke zijgevel van de boerderij in 1956.

[Collectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed]

land gebracht, om daar te worden verspreid met een handpomp.

De ‘hypermoderne’ snufjes van de boerderij trokken ook de aandacht van buitenlandse bezoekers. Jan Hovenier: ‘Het beroemde zaadbedrijf Sluis & Groot zat vlakbij en als daar buitenlandse klanten waren, kwamen ze altijd even kijken in de boerderij’.

Een groot verlies

Jan Hovenier en zijn vrouw bewoonden de boerderij tot 1979. Tot dat jaar hielden zij ook nog koeien in de stolp. Door de ruilverkaveling van polder Het Grootslag tussen 1973 en 1979, waarbij de polder werd omgevormd van vaarpolder tot rijpolder, veranderde de bedrijfsvoering sterk. De familie Hovenier besloot elders in de polder een nieuw, modern bedrijf te beginnen en verkocht de boerderij.

In juli 1988 sloeg het noodlot toe en verbrandde de boerderij, die inmiddels de status van rijksmonument had. Het dak en het vierkant gingen bij de brand grotendeels verloren, maar de gevels bleven gespaard. Hierna volgde een periode van ongeveer tien jaar, waarin werd geruzied over eigendomsrecht en de verzekering. Aansporingen tot herbouw liepen op niets uit en de boerderij verviel tot een ruïne. In 2000 werden de restanten van de boerderij gesloopt en verscheen een woonhuis op het perceel. Hiermee ging een uniek exemplaar van de Noord-Hollandse boerderijbouw helaas definitief verloren.

DD

Bronnen

Jan Hovenier

Archief Snouck van Loosenfonds

Messchaert-Heering, S., 2010. *Onder één dak. Wonen en werken in boerenhuizen en boerderijen te Enkhuizen.*

Riemsdijk, P. van, 2015. *Het Snouck van Loosenpark te Enkhuizen: villapark voor arbeiders?* Masterscriptie Kunstgeschiedenis UvA.

De boerderij na de brand in 1988.

[Archief Vereniging Oud Enkhuizen]

STEUN DE STOLPEN MET ÉÉN MUISKLIK!

Ben je van plan cadeautjes, een mooie outfit of de nieuwste apparatuur te kopen? Steun dan helemaal gratis de Boerderij- en stichting Noord-Holland door dit via Sponsorkliks te doen.

Hoe werkt het?

Voordat je een winkel digitaal bezoekt, zoals bol.com, Zalando, Mediamarkt, Hema, Blokker of Coolblue, klik je op www.boerderijenstichting.nl/sponsorkliks en er verschijnt een pagina met allerlei webshops. Klik op de winkel van je keuze en ga door met bestellen zoals je normaal doet. Via Sponsorkliks krijgt de Boerderijenstichting NH dan een percentage van de aankoop. Jij merkt er niks van en de stolpen zijn geholpen. Mooie gedachte toch? Wij houden je op de hoogte van wat er binnenkomt. Alvast bedankt!

PS Op boeken wordt geen percentage gegeven vanwege de wettelijke vaste boekenprijs.

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

Wel karakteristiek, niet monumentaal. Dit verschil is reden voor de gemeente om de sloop van een stolp in **Westbeemster** toe te staan. Herstel is te duur, wordt gesteld. Bezwaren van de Boerderijstichting konden de gemeente niet vermurwen.

Een bijzondere woonboerderij te koop. De stolp staat op de Hemkewerf, de hoogste en grootste terp van **Schagen**. Vier eeuwen geleden stonden er op deze terp zes behuizingen. Nu nog één, waar tot 1992 een 'echte' stolp stond. Het uitzicht is zeer royaal.

Arbeid Adelt heet een stolp in **Winkel**. De spreuk is een waarheid als een koe, dat bewijst de familie Klaver. De stolp is onderdeel van een bloeiend agrarisch bedrijf. De eerste Klaver begon er in 1933 als huurder. Eigenaar was toen het Amsterdamse Maagdenhuis.

Een moderne authentieke stolp verrijst in **Noordbeemster**. Helemaal van hout. Baksteen en pannen ontbreken. Architecten Nieuw Nederland past dit concept voor het eerst in stolpvorm toe. Energieneutraal, op de plek van een in 2014 verbrande stolp.

Christoph slaat toe in **Westwoud**. De storm gaat aan de haal met een houten vierkant met daarop rustend de dakconstructie. Geraamte en dak waren de overblijfselen van de Gretha Hoeve. Nu moet alles nieuw voor de beoogde woonstolp op deze locatie.

Gezocht: een stolp met een groot erf waar een aantal huurwoningen mag worden gebouwd. De jonge coöperatie Liberterra maakt zich sterk voor vernieuwende projecten om kleiner te wonen, zoals in **Koedijk**. Ook als bijdrage om stolpen te behouden.

De brandweer redt een stolp in **Wognum**. Vlammen kregen geen vat op het rieten dak. De brand woedde tijdens nieuwjaarsnacht. De boerderij bleek plotseling vol rook te staan. Er was geen vuurwerk in het spel. De oorzaak was een houtkachel.

Voor de bouw van een woonstolp met acht appartementen in de **Wijdewormer** is ook toestemming nodig van de provincie. De polder is immers onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland. De gemeente werkt mee. Er komen veertien eigen parkeerplaatsen.

Een vervallen kassencomplex in **Uitgeest** maakt plaats voor elf huizen, waarvan zes sociale koopwoningen. Voorwaarde is dat het terrein wordt ingericht als een boeren-erf, met het beeld van een stolp, twee schuren en een hooisluur. De stolp wordt gesplitst.

Een nieuwe stolp in **Venhuizen** zal onderdak bieden aan twee woningen. Het project sluit aan op een plan voor acht vrijstaande huizen en een kangoeroewoning op de plek van een autospuiterij. De woonstolp komt pal aan de dorpsweg.

Op de plek van een glastuinbouwbedrijf in **Dirkshorn** mogen drie huizen worden gebouwd. Op het perceel staat ook een stolp. Die zal worden gerestaureerd. De kassen en agrarische schuren worden gesloopt om ruimte te maken voor de nieuwbouw. ■

COLOFON

Magazine nr. 104 van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', maart 2021

Secretariaat: Noordervaart 73
1841 GB Stompvoren
info@boerderijstichting.nl
Maandag van 9 tot 5 telefonisch bereikbaar via 072 581 68 88
beeldbank@boerderijstichting.nl
www.boerderijstichting.nl
IBAN: NL69 INGB 0000 3381 81 t.n.v.
Boerderijstichting Noord-Holland, Bergen

Community vierkantdelers:
www.stolpencommunity.nl

Redactieteam:
Dieuwertje Duijn
Wilma Eelman
Willem Messchaert
Jan Schoen
Renee Stroomer
Nico van der Wel
Ad Kikkert (tekstcorrectie)

Grafische verzorging en advertenties:
Carla Buijsman, le bureau, Hoorn (0229 317 027)
Druk: Koopmans' Drukkerij, Zwaag
Oplage: 2.000 exemplaren

Bestuur:
Peter van Zutphen (voorzitter), Anna Paulowna
Jaap-Jan Fit (secretaris), Ilpendam
Ralf van Etten (penningmeester), Stompvoren
Anneke Zandt, Twisk
Wilma Eelman, Den Burg
Ed Pielkenrood, Koog aan de Zaan

Advisering
De Boerderijstichting biedt begunstigers de mogelijkheid om (in omvang en diepte) beperkte bouwkundige en esthetische adviezen in te winnen. Voor deze adviezen wordt een bijdrage in de kosten in rekening gebracht. Voor informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat.

Het magazine verschijnt in maart, juni, september en december. ISSN 1566-8843

ANBI

De Boerderijstichting Noord-Holland is aangemerkt als culturele ANBI. Onze penningmeester Ralf van Etten kan u alles vertellen over schenkingen aan de Boerderijstichting en de fiscale voordelen daarvan. Zijn e-mailadres is: **penningmeester@boerderijstichting.nl**

Uw donateursbijdrage bedraagt € 22,50 per jaar, meer mag natuurlijk!
Voor bedrijven is dat minimaal € 50,- per jaar en ook daarbij geldt: een hoger bedrag is welkom.

Magazine niet ontvangen?
Neem dan contact op met het secretariaat.

Aandacht voor ambacht

PRONK BOUW
BOUWEN RESTAUREREN LEIDEKKEN

Machinestraat 2, 1749 DT Warmenhuizen
(0226) 391374 • **info@pronkbouw.nl**
in f @ **www.pronkbouw.nl**

ARCHITECTENBUREAU
LEIN

restauratie
transformatie
nieuwbouw
verbouw

Zaanweg 59, Wormerveer
075-6287686, **www.kleinbv.nl**

Aannemersbedrijf
M. Duinmaijer B.V.

Nieuwbouw
Utiliteitsbouw
Verbouw
Onderhoud
Restauratie
Kozijnen en lijstwerk

M.C. van Voordenstraat 2
1483 GB De Rijp
tel.: 0299 673487
duinmaijer@duinmaijer.nl
www.duinmaijer.nl

BOUW GARANT

Voor alle rieten daken
www.kooijmanrietdekkers.nl

Kooijman Rietdekkers

Rietdekbedrijf J.P. Kooijman B.V.
Ruigeweg 119A, Schagerbrug
T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49

- dakvernieuwing
- renovatie dakconstructies
- aanbrengen isolatie/-platen
- reparatie en onderhoud
- dakramen en dakkapellen
- ontmossen

Tot in detail verantwoord maatwerk

Visser Raam

Noorder IJ- en Zeeweg 8, 1505 HG Zaandam
075-6177984 | **www.timmerfabriekvisser.nl**

GOUDKOERS
STAAT NOG HEEL HOOG!

Wij taxeren geheel vrijblijvend uw (kapotte) sieraden, tandgoud, munten of andere gouden of zilveren spullen.

Van Leeuwen Juweliers

Geopend op afspraak

Nieuwstraat 22 Hoorn • Telefoon: 06 199 339 03

Jan Pannekeet

Westfries woordenboek

Heraus door Joop van Diepen en Andries Sijm

€ 24,95
(excl. verzendkosten)

Stichting Uitgeverij Noord-Holland
www.uitgeverijnoordholland.nl
bestellen@uitgeverijnoordholland.nl

TE KOOP

Hemkewerfweg 1, Schagen

landelijk-
wonen.nl

Zelden komen dergelijke objecten te koop. Aan de rand van Schagen op een monumentale terp staat deze prachtige stolpboerderij. De stolpboerderij is in 1993 volledig nieuw gebouwd op de plek van de originele stolp. De historie van de plek gaat terug tot 1605. Hier kunt u wonen met alle huidige gemakken en vergezichten in de polder.

De stolp heeft een totale woonoppervlakte van 166 m² met vier slaapkamers (w.o. één slaapkamer met badkamer beneden), een mooie landelijke keuken en een heerlijk ruime zongerichte woonkamer.

De boerentuin is gelegen op het zuiden met daarin een stenen bakhuis. Naast de stolp staat een landelijke schuur (bouwjaar 1999; opp. ca. 95m²) met dubbele garage en ruimte voor twee of drie paardenboxen. Schuur heeft een ruime opslagzolder.

Totale kaveloppervlakte ca. 17.500 m²

Maak een afspraak voor een bezichtiging en ervaar zelf het fijne gevoel en de heerlijk landelijke ligging zo dicht bij Schagen.

Meer info

bij makelaar Joep Dekker

T 072 5039797

E noordholland@landelijk-wonen.nl

www.landelijk-wonen.nl

funda

vastgoedpro

KLAVER
MAKELAARDIJ

**SPECIALIST IN AAN- EN VERKOOP
VAN STOLPBOERDERIJEN**

0226 - 414 008

WWW.KLAVERMAKELAARDIJ.NL

INFO@KLAVERMAKELAARDIJ.NL

